Behandling af

Helbredsangst og Kronisk funktionel lidelse

Lægeinformation

Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser, Aarhus Universitetshospital, kan tilbyde udredning og behandling af patienter med helbredsangst og kronisk funktionel lidelse. Henviste patienter vil ofte indgå i forskningsprojekter.

Praktiserende læger og hospitalslæger fra hele Danmark kan henvise direkte til de beskrevne behandlingsprojekter.

Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser

Aarhus Universitetshospital

Hvem kan henvises ?

1. Patienter med Helbredsangst

Patienten bekymrer sig i overdreven grad om at fejle noget somatisk eller om risikoen for at pådrage sig en sygdom. Tilstanden er generende for personen og medfører indskrænkninger i personens livskvalitet og funktionsniveau.

Inklusionskriterier:

- Alder 20—**60** år
- Tankerne kredser om mistænkt sygdom og er svære at stoppe igen
- Bekymring og optagethed af kroppen eller helbredsspørgsmål. Frygt for smitte, forgiftninger, ordineret medicin eller suggestibilitet, dvs. tilbøjelighed til at frygte, at man får eller har den sygdom, man netop har fået kendskab til
- Symptomerne er svært forstyrrende eller griber ind i dagligdagsaktiviteter
- Tilstanden skal have været til stede det meste af tiden i mindst 2 uger
- Ingen aktuel eller tidligere diagnosticeret psykose, bipolar affektiv sindslidelse eller depression med psykotiske symptomer
- Patienter af skandinavisk oprindelse, der forstår, læser, taler og skriver flydende dansk

Eksklusionskriterier:

- En anden alvorlig psykisk lidelse eller suicidalfare
- Misbrug eller afhængighed af alkohol, stoffer og (ikke lægeordineret) medicin
- Graviditet

2. Patienter med Bodily Distress Syndrome (= svær kronisk funktionel lidelse)

Patienten har haft et eller flere langvarige sygdomsforløb pga. medicinsk uforklarede fysiske symptomer. Nogle vil have fået en syndromdiagnose som f.eks. fibromyalgi, kronisk træthedssyndrom, kronisk piskesmæld, irritabel tyktarm, kronisk uforklaret smertetilstand, duft– og parfumeallergi el. lign.
Patienten skal være rimeligt diagnostisk afklaret forud for henvisningen, og almindelige årsager til diffuse symptomer skal være udelukket ved blodprøver, fx D-vitamin, TSH mv. Patienterne skal være indforstået med henvisningen.
Egen læges journal og undersøgelsesresultater fra de sidste 2 år bedes vedlagt henvisningen i kopi, også selvom materialet kan være omfattende. Dette er vigtigt for en grundig gennemgang af patientens sygehistorie. Efter skriftlig samtykke fra patienten indhentes yderligere materiale, såfremt egen læges journal ikke er tilstrækkelig.

Inklusionskriterier:

- Alder 20—**50** år
- Multiple fysiske symptomer fra flere organsystemer, uden sikker medicinsk forklaring
- Symptomerne påvirker dagligdagsaktiviteter
- Den funktionelle komponent i lidelsen kan klart adskilles fra en evt. veldefineret kronisk somatisk sygdom (KOL, diabetes e.l.)
- Ingen aktuel eller tidligere diagnosticeret psykose, mani eller depression med psykotiske symptomer
- Tilstanden skal have været til stede i mindst 2 år
- Patienter skal være født i Danmark eller have danske forældre, samt forstå, læse, tale og skrive dansk

Eksklusionskriterier:

- En akut behandlingskrævende psykiatrisk lidelse eller suicidalfare
- Misbrug eller afhængighed af alkohol, stoffer og (ikke lægeordineret) medicin
- Graviditet

Udredning

Patienternes sygdomsforløb gennemgås ud fra journalmateriale. Patienter, der opfylder inklusionskriterierne, bliver herefter indkaldt til undersøgelse. Det tager ca. 3-4 timer og omfatter: neuropsykiatrisk interview (SCAN) og for patienter med Bodily Distress Syndrome tillige fysisk undersøgelse, blodprøve, evt. ekg. På baggrund af undersøgelserne vurderes om patienten opfylder betingelserne for at deltage i forskningsprojekterne. Såfremt patienten ikke kan indgå i projekterne, vurderes det om anden behandling kan tilbydes på klinikken, og patienten fortsætter i øvrigt på vanlig vis hos egen læge og evt. den henvisende hospitalsafdeling.

Behandlingen

Behandlingsforsøget for patienter med helbredsangst er et randomiseret, kontrolleret forsøg af Acceptance and Commitment Therapy som gruppeterapi.
Der er aktuelt to behandlingsforsøg for patienter med BDS, og valg af forsøg er op til patienten i samarbejde med en læge fra klinikken. Det ene behandlingsforsøg er et randomiseret, kontrolleret forsøg af to former for Acceptance and Commitment Therapy overfor en enkelt rådgivende samtale. Det andet behandlingsforsøg er et placebo-kontrolleret forsøg af medicinsk behandling.

Henvisning

En almindelig henvisning kan anvendes med tydelig angivelse af, at det drejer sig om udredning for Helbredsangst eller Bodily Distress Syndrome. Vær opmærksom på inklusions– og eksklusionskriterierne, så vi undgår at skuffe flere patienter end højst nødvendigt.

Henvisningsadresse

Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser
Aarhus Universitetshospital
Barthsgade 5, 1. sal, 8200 Aarhus N
Tlf: 7846 4310—Fax: 7846 4340
E-mail: funktionellelidelser@auh.rm.dk
Hjemmeside: www.funktionellelidelser.dk

midt
regionmidtjylland